

เตือนภัยการระบาดของ โรคใบขีดโปร่งแสง

ปีที่ 4 ฉบับที่ 23/2564 วันที่ 8 มิถุนายน 2564

โรคใบขีดโปร่งแสง (Bacterial Leaf Streak Disease)

พบมาก ในนาที่ฝน และ นาชลประทาน ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ ภาคใต้

สาเหตุ เชื้อแบคทีเรีย *Xanthomonas oryzae* pv. *oryzicola* (Fang et al.) Swings et al.

อาการ โรคนี้เป็นได้ตั้งแต่ระยะข้าวแตกกอจนถึงออกรวง อาการปรากฏที่ใบ เริ่มแรกเห็นเป็นขีดสีขาวไปตามเส้นใบ ต่อมาก่อยๆ เปลี่ยนเป็นสีเหลืองหรือส้ม เมื่อแผลขยายรวมกันก็จะเป็นแผลใหญ่ แสงสามารถทะลุผ่านได้ และพบแบคทีเรียในรูปหยดน้ำสีเหลืองคล้ายยางสนกลมๆ ขนาดเล็กเท่าหัวเข็มหมุดปรากฏอยู่บนแผล ความยาวของแผลขึ้นอยู่กับความต้านทานของพันธุ์ข้าว และความรุนแรงของเชื้อ ในพันธุ์ที่อ่อนแอต่อโรค แผลจะขยายจนใบไหม้ไปถึงกาบใบ ลักษณะของแผลจะคล้ายคลึงกับเกิดบนใบ ส่วนในพันธุ์ต้านทาน จำนวนแผลจะน้อยและแผลจะไม่ขยายตามความยาวของใบรอบๆ แผลจะมีสีน้ำตาลดำ

การแพร่ระบาด ในสภาพที่มีฝนตก ลมพัดแรง จะช่วยให้โรคแพร่ระบาดอย่างกว้างขวางรวดเร็ว และถ้าสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม ใบข้าวที่แตกใหม่ อาจไม่แสดงอาการโรคเลย

การป้องกันกำจัด

- ในดินที่อุดมสมบูรณ์ไม่ควรใส่ปุ๋ยไนโตรเจนมาก
- ไม่ควรปลูกข้าวแน่นเกินไปและอย่าให้ระดับน้ำในนาสูงเกินควร

ภาพ วารณพรมณ์ จันทลาภา

Bacterial ooze

ภาพ วารณพรมณ์ จันทลาภา

นางสาววัลวิษา ปิติมิตร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร : รายงาน

E-mail : phakhai08@hotmail.com โทร.035-391672 ,0881769696

จัดทำโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอมักหัก (กลุ่มงานอารักขาพืช)

เตือนภัยการระบาดของ โรคลำต้นเน่า

ปีที่ 4 ฉบับที่ 25/2564 วันที่ 15 มิถุนายน 2564

โรคลำต้นเน่า (Stem Rot Disease)

พบมาก ใน นาน้ำฝน และ นาชลประทาน ใน ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ ภาคใต้
สาเหตุ เชื้อรา *Sclerotium oryzae* Catt.

อาการ เริ่มพบอาการได้ในระยะต้นข้าวก่อนออกรวงหรือหลังออกรวงแล้ว โดยจะพบแผลเป็นจุดสีน้ำตาลดำใกล้ระดับน้ำและแผลจะขยายใหญ่ขึ้นและลงตามกาบใบของต้นข้าว และในขณะเดียวกันภายในลำต้นก็จะมีแผลมีลักษณะเป็นขีดสีน้ำตาล เมื่อต้นข้าวเป็นโรครุนแรง ใบล่างของต้นข้าวเปลี่ยนเป็นสีเหลือง ส่วนของกาบใบและลำต้นจะเน่า ต้นข้าวล้มง่ายและเมื่อถึงต้นข้าวก็จะหลุดออกจากกอได้ง่าย ต้นข้าวจะตายก่อนออกรวง แต่ถ้ามีการระบาดของโรครุนแรงหรือโรคเกิดขึ้นในระยะต้นข้าวหลังออกรวงแล้ว จะมีผลทำให้ผลผลิตของข้าวลดลงได้ และเมื่อต้นข้าวเป็นโรคและแห้งตายก็จะพบเม็ดขยายพันธุ์ของเชื้อราสาเหตุของโรคมีสืบต่อไปในเนื้อเยื่อของกาบใบและตามปล้องของต้นข้าว เม็ดขยายพันธุ์ของเชื้อราสาเหตุของโรคสามารถตกค้างอยู่บนตอซึ่งข้าวและในดินได้เป็นระยะเวลานาน

การแพร่ระบาด เนื่องจากเชื้อราสาเหตุจะสร้างเม็ดขยายพันธุ์ที่ตกค้างอยู่ในตอซึ่งข้าวและดิน ในขณะเดียวกันก็สามารถลอยอยู่บนผิวน้ำและแพร่กระจายไปกับน้ำในนาข้าวได้เช่นกัน

การป้องกันกำจัด

- เลือกปลูกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่
- ฉีดพ่นสารไตรโคเดอร์มาอัตราส่วน 1กก./ไร่ ทุก15 วัน เพื่อป้องกันการเกิดโรค
- ไม่ควรใส่ปุ๋ยไนโตรเจนสูงในแปลงที่เป็นโรค
- หลังเก็บเกี่ยวข้าว และเริ่มฤดูใหม่ ควรพลิกไถหน้าดิน เพื่อทำลายเม็ดขยายพันธุ์ของเชื้อรา เก็บทำลายซากพืชที่เป็นโรคออกจากแปลง
- หมั่นตรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เมื่อเริ่มพบโรคพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น ฟิซีเอินบี คาร์บ็อกซิน วาลิตามัยซิน

นางสาววลวิษา ปิติมาตร์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร : รายงาน

E-mail : phakhai08@hotmail.com โทร.035-391672 ,0881769696

จัดทำโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่ (กลุ่มงานอารักขาพืช)

เตือนภัยการระบาดของ โรคใบสีส้ม

ปีที่ 4 ฉบับที่ 22/2564 วันที่ 4 มิถุนายน 2564

โรคใบสีส้ม (Rice Tungro Disease or Yellow Orange Leaf Disease)

พบมาก ในนาชลประทานภาคกลาง และภาคเหนือตอนล่าง

อาการ ต้นข้าวเป็นโรคได้ ทั้งระยะกล้า แดกกอ ตั้งท้อง หากข้าวได้รับเชื้อในระยะกล้าถึงระยะแตกกอ ข้าวจะเสียหายมากกว่าได้รับเชื้อในระยะตั้งท้องถึงระยะออกรวง ข้าวเริ่มแสดงอาการหลังจากได้รับเชื้อ 15-20 วัน อาการเริ่มต้นใบข้าวจะมีสีเหลืองสลับเขียว ต่อมาจะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง เริ่มจากปลายใบเข้าหาโคนใบ ถ้าเป็นรุนแรงในระยะกล้าต้นข้าวอาจถึงตาย ต้นที่เป็นโรคจะเตี้ยแคระแกรน ช่วงลำต้นสั้นกว่าปกติมาก ใบใหม่ที่โผล่ออกมามีตำแหน่งต่ำกว่าข้อต่อใบล่าสุด ถ้าเป็นรุนแรงอาจตายทั้งกอ ถ้าไม่ตายจะออกรวงล่าช้ากว่าปกติ ให้รวงเล็ก หรือไม่ออกรวงเลย

การแพร่ระบาด เชื้อไวรัสสาเหตุโรคถ่ายทอดได้โดยแมลงพาหะ คือ เพลี้ยจักจั่นสีเขียว

การป้องกันกำจัด

- ใช้พันธุ์ข้าวต้านทานแมลงเพลี้ยจักจั่นสีเขียว
- กำจัดวัชพืช และพืชอาศัยของเชื้อไวรัสและแมลงพาหะนำโรค
- ใช้สารป้องกันกำจัดแมลงพาหะ ได้แก่ ใช้สารบิวเวอเรีย อัตราส่วน 250 กรัม/น้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นช่วงเย็น ทุก 3-4 วัน เพื่อกำจัดแมลงพาหะ
- ไม่ใช้สารกลุ่มไพรีทรอยด์สังเคราะห์ เช่น ไซเพอร์มีทริน ไซยาโลทริน เดลต้ามีทริน

นางสาววัลวิษา ปิติมาตร์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร : รายงาน

E-mail : phakhai08@hotmail.com โทร.035-391672 ,0881769696

จัดทำโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอมักไหม (กลุ่มงานอารักขาพืช)